

Біогеографія

Викладач: Максименко Максим Леонідович

Кафедра: біології лісу, мисливствознавства та іхтіології, III корпус, ауд. 215

E-mail: maksmpz@gmail.com

Телефон: (061) 228-76-19

Інші засоби зв'язку: особисті повідомлення у СЕЗН ЗНУ Moodle, електронна пошта

Освітня програма, рівень вищої освіти		Біологія					
Статус дисципліни		Нормативна					
Кредити ECTS	5	Навч. рік	2023-2024	Рік навчання	2	Тижні	13
Кількість годин	150	Кількість змістових модулів	8	Лекційні заняття – 2 год. Лабораторні заняття – 4 год. Самостійна робота – 144 год.			
Вид контролю		іспит					
Посилання на курс в Moodle		https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6325					
Консультації: <i>особисті - вівторок, з 11:00 до 13:00, III корпус, ауд. 215; дистанційні</i> — online платформа ZOOM , за попередньою домовленістю. <i>Запис на консультації: телефон кафедри</i>							

ОПИС КУРСУ

Своєрідність планети Земля підкреслюється наявністю біосфери. Організми, які утворюють біосферу, мають важливе значення у регулюванні і природних умов, і соціально-економічних процесів. Організми і їх угруповання є ландшафтотвірними елементами. Отже, у біогеографії об'єктом вивчення – є життя.

Біогеографія – наука про поширення на Землі рослин, тварин і їхніх угруповань залежно від природничо-історичних, географічних, екологічних та антропогенних чинників. З кожним роком загострюється вплив людини на довкілля: знищуються природні території; скорочується біорізноманіття; посилюється синантропізація; рівень забруднення навколишнього середовища та виснаження природних ресурсів загрожує майбутньому людства. У зв'язку з чим важливим є розробка рекомендацій з охорони, відтворення і сталого використання біологічних ресурсів світу.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Біогеографія» є отримання майбутніми фахівцями-біологами комплексу фундаментальних і прикладних знань щодо розгляду та аналізу угруповань організмів на різних рівнях організації геосфери та визначення особливостей формування просторової неоднорідності біострому в системі найважливіших одиниць його організованості.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможе**:

- ✓ надавати комплексні характеристики флористичних, фауністичних, біотичних регіонів суходолу, океанів, морів та континентальних водойм;
- ✓ здійснювати порівняльний аналіз флористичних, фауністичних, біотичних регіонів суходолу, океанів, морів та континентальних водойм;
- ✓ визначати межі ареалів певних видів рослинного та тваринного світу;
- ✓ надавати оцінку біорізноманіття певного регіону.

Також ця дисципліна сприяє формуванню навичок *soft skills*, зокрема критично осмислювати та інтерпретувати результати, робити висновки, працювати у команді.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичні матеріали до дисципліни розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle.

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи:

Обов'язкові види роботи:

- виконання тестових завдань у СЕЗН ЗНУ Moodle до кожної змістового модулю за тиждень до лабораторного заняття (max = 3), вимоги до виконання тестів і критерії оцінювання див. на сторінці дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle (<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6325>);
- перевірка і захист практичних завдань (max = 2), вимоги, практичні рекомендації до оформлення практичних завдань і критерії оцінювання див. на сторінці дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle (<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6325>);
- контрольна роботи із кожного модулю (max = 10), перелік теоретичних питань, вимоги до виконання контрольної роботи і критерії оцінювання див. на сторінці дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle (<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6325>).

Підсумкові контрольні заходи:

- індивідуальне завдання (max = 20) вимоги та практичні рекомендації до оформлення індивідуального завдання див. на сторінці дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle (<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6325>);
- складання екзамену (max = 20).

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль			60
Змістовий модуль 1	виконання тестових завдань	1, 2 тижні	3
	перевірка і захист практичних завдань		2
Змістовий модуль 2	виконання тестових завдань	2, 3 тижні	3
	перевірка і захист практичних завдань		2
Змістовий модуль 3	виконання тестових завдань	3, 4 тижні	3
	перевірка і захист практичних завдань		2
Змістовий модуль 4	виконання тестових завдань	5, 6 тижні	3
	перевірка і захист практичних завдань		2
<i>Контрольна робота 1</i>		6 тиждень	10
Змістовий модуль 5	виконання тестових завдань	6, 7 тижні	3
	перевірка і захист практичних завдань		2
Змістовий модуль 6	виконання тестових завдань	8-10 тижні	3
	перевірка і захист практичних завдань		2
Змістовий модуль 7	виконання тестових завдань	10-12 тижні	3
	перевірка і захист практичних завдань		2
Змістовий модуль 8	виконання тестових завдань	12, 13 тижні	3
	перевірка і захист практичних завдань		2
<i>Контрольна робота 2</i>		13 тиждень	10
Підсумковий контроль			40
Екзамен		за графіком сесії	20
Індивідуальне аналітичне завдання		13 тиждень	20
Разом			100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100(відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема змістового модулю	Контрольні завдання	Кількість балів
<i>Змістовий модуль 1</i>			
Тиждень 1 Лекція 1	Біогеографія як наука. Біосфера – середовище життя	Опрацювання конспекту лекцій та навчально-методичної літератури. Виконання тестових завдань.	3
Тиждень 1, 2 Лабораторне заняття 1		Використовуючи навчально-методичну літературу виконати завдання, оформити протокол лабораторного заняття і захистити його.	2
<i>Змістовий модуль 2</i>			
Тиждень 2 Лекція 2	Біоценологія та біосферологія	Опрацювання конспекту лекцій та навчально-методичної літератури. Виконання тестових завдань.	3
Тиждень 2, 3 Лабораторне заняття 2		Використовуючи навчально-методичну літературу виконати завдання, оформити протокол лабораторного заняття і захистити його.	2
<i>Змістовий модуль 3</i>			
Тиждень 3, 4 Лекція 3	Принципи та положення факторіальної екології	Опрацювання конспекту лекцій та навчально-методичної літератури. Виконання тестових завдань.	3
Тиждень 4 Лабораторне заняття 3		Використовуючи навчально-методичну літературу виконати завдання, оформити протокол лабораторного заняття і захистити його.	2
<i>Змістовий модуль 4</i>			
Тиждень 5, 6 Лекція 4	Ареалогія (хорологія)	Опрацювання конспекту лекцій та навчально-методичної літератури. Виконання тестових завдань.	3
Тиждень 5, 6 Лабораторне заняття 4		Використовуючи навчально-методичну літературу виконати завдання, оформити протокол лабораторного заняття і захистити його.	2
Тиждень 6 Контрольна робота	Тестова контрольна робота 1	Виконання тестової контрольної роботи	10
<i>Змістовий модуль 5</i>			
Тиждень 7 Лекція 5	Принципи біогеографічного районування	Опрацювання конспекту лекцій та навчально-методичної літератури. Виконання тестових завдань.	3
Тиждень 6, 7 Лабораторне заняття 5		Використовуючи навчально-методичну літературу виконати завдання, оформити протокол лабораторного заняття і захистити його.	2
<i>Змістовий модуль 6</i>			
Тиждень 8-10 Лекція 6	Біогеографічне районування суходолу. Біоми суходолу	Опрацювання конспекту лекцій та навчально-методичної літератури. Виконання тестових завдань.	3
Тиждень 8-10 Лабораторне заняття 6		Використовуючи навчально-методичну літературу виконати завдання, оформити протокол лабораторного заняття і захистити його.	2

Тиждень і вид заняття	Тема змістового модулю	Контрольні завдання	Кількість балів
<i>Змістовий модуль 7</i>			
Тиждень 11, 12 Лекція 7	Біогеографія океанів, морів та континентальних водойм	Опрацювання конспекту лекцій та навчально-методичної літератури. Виконання тестових завдань.	3
Тиждень 10-12 Лабораторне заняття 7		Використовуючи навчально-методичну літературу виконати завдання, оформити протокол лабораторного заняття і захистити його.	2
<i>Змістовий модуль 8</i>			
Тиждень 13 Лекція 8	Біогеографія та збереження біорізноманіття	Опрацювання конспекту лекцій та навчально-методичної літератури. Виконання тестових завдань.	3
Тиждень 12, 13 Лабораторне заняття 8		Використовуючи навчально-методичну літературу виконати завдання, оформити протокол лабораторного заняття і захистити його.	2
Тиждень 13 Контрольна робота	Тестова контрольна робота 2	Виконання тестової контрольної роботи	10

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

- Groves R. H., Castri F. Di. Biogeography of Mediterranean Invasions. Cambridge University Pres, 2009. 490 p. DOI : <https://doi.org/10.1017/CBO9780511525544>
- Ladle R. J., Moore P. D., Cox C. B. Biogeography An Ecological and Evolutionary Approach. Chichester, UK; Hoboken, NJ : John Wiley & Sons, 2016. 509 p. URL : <https://mariomairal.com/wp-content/uploads/2020/10/Biogeography-An-Ecological-and-Evolutionary-Approach-Cox-Moore-Ladle-9-Edition.pdf>
- Procheş Ş., Ramdhani S. The World's Zoogeographical Regions Confirmed by Cross-Taxon Analyses. BioScience, 2012. Vol. 62. No. 3. P. 260-270. DOI : 10.1525/bio.2012.62.3.7
- Sanmartín I. Historical Biogeography: Evolution in Time and Space. Evo Edu Outreach, 2012. Vol. 625. P. 555-568. DOI : 10.1007/s12052-012-0421-2 URL : <https://evolution-outreach.biomedcentral.com/track/pdf/10.1007/s12052-012-0421-2.pdf>
- Атаманюк Я. Д. Біогеографія : матеріали до хрестоматії з дисципліни. Івано-Франківськ: НБ ПНУ, 2018.
- Атаманюк Я. Д. Біогеографія : навч. посіб. Івано-Франківськ, 2019. 128 с.
- Білоус Л. Ф. Біогеографія : навч. посібник. Київ : 2020, 260 с.
- Біогеографія : навч. посіб. / Іщук О. В. та ін. ; за заг. ред. О. В. Іщук Херсон : Олді-Плюс. 2019. 336 с.
- Булава Л. М.. Біогеографія : навч. пос. Полтава : ПДПУ, 2005. 68 с.
- Волік О. В. Біогеографія. Біоми Землі : навч.-метод. посіб. Тернопіль : ТНПУ, 2008. 94 с.
- Кукурудза С. І. Біогеографія : підручник. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 504 с.
- Кукурудза С. І. Біогеографія. Лабораторний практикум. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2000. 118 с.
- Кукурудза С., Блажко Н. Біогеографія : навч.-метод. посіб. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2012. 102 с.
- Лопатин И. К., Мелешко Ж. Е. Зоогеография : пособие. Минск : БГУ, 2016. 187 с.
- Сологор К. А., Омельковець Я. А. Основы зоогеографии : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2013. 224 с.

Інформаційні ресурси

- MagneticOne Municipal Technologies. URL : <https://magneticone.com/geoinformatsijna-systema-dlya-lisovogo-gospodarstva/>
- Мапа Biodóżnorodności Baza Danych . URL : <https://baza.biomap.pl/pl/db>
- Biodiversity Heritage Library URL : <https://www.biodiversitylibrary.org/item/16166#page/9/mode/1up>
- The Royal Society URL : <https://royalsocietypublishing.org/doi/10.1098/rstb.2011.0066>
- NBN Atlas URL : <https://nbnatlas.org/>
- The Practical Application Of Google Satellite Maps URL : <https://3planeta.com/>
- Онлайн сервисы:URL : <https://3planeta.com/googlemaps/indexr.html>
- Ukrainian Biodiversity Information Network URL : <https://ukrbin.com/index.php?lang=0&lang=2>
- iNaturalist URL : <https://www.inaturalist.org/>
- Nature Ecology & Evolution URL : <https://www.nature.com/articles/s41559-019-1052-6>

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Курс передбачає індивідуальну, колективну і групову роботу студентів. Для високої ефективності засвоєння навчального матеріалу необхідно: дотримуватися правил внутрішнього розпорядку університету; відвідувати аудиторні заняття відповідно до розкладу, не запізнюючись на них; повинні не пропускати аудиторні заняття без поважних причин (пропусками з поважних причин є: хвороба студента, підтверджена довідкою (лікарняним листом) про тимчасову непрацездатність; попередньо отриманий письмовий дозвіл з деканату про пропуск занять за сімейними чи іншими поважними обставинами (не більше 3-х навчальних днів за семестр); донорська довідка, повістка у військкомат). Відпрацювання пропущених занять здійснюються за домовленістю з викладачем у години консультацій. **Накопичення відпрацювань неприпустиме!** За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_poryadok_povtornogo_vivchennya_navchal_nikh_distipl_n_ta_povtornogo_navchannya_u_znu.pdf).

Політика академічної доброчесності

Усі навчальні завдання, які передбачено програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Під час виконання навчальних завдань необхідно дотримуватися Кодексу академічної доброчесності ЗНУ (<https://tinyurl.com/ya6yk4ad>). У разі виявлення факту списування, плагіату, фабрикації, фальсифікації чи інші прояви недоброчесної поведінки студент отримує за завдання 0 балів, а також можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. Кодекс академічної доброчесності ЗНУ).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання сучасних гаджетів під час аудиторних занять **дозволяється виключно у навчальних цілях.**

Не забудьте до початку заняття перевести свій гаджет у режим «без звуку».

Неприпустиме використання гаджетів **під час контрольних заходів.**

Комунікація

У форматі Face-to-Face викладача можна знайти в аудиторії 116-б III навчального корпусу, згідно регламенту роботи який доступний на стенді кафедри біології лісу, мисливствознавства та іхтіології.

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є **СЕЗН ЗНУ Moodle**, а також для дистанційного *online* спілкування можуть використовуватися платформи: *Zoom, Microsoft Teams, Google Meet*.

Усі робочі повідомлення (оголошення про терміни контрольних заходів, доступ до *online* сесій тощо) розміщуються на форумі курсу у **СЕЗН ЗНУ Moodle**, а також дублюються у групах соцмереж (*Viber, Telegram*).

Для персональних запитів використовуються сервіси приватних повідомлень та електронна пошта викладача.

Персональні запити приймаються у робочий час.

Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів.

Задля уникнення непорозумінь:

- **вчасно перевіряйте повідомлення;**
- електронна пошта має бути підписана **справжнім ім'ям і прізвищем** (адреси на кшталт **user123@gmail.com не приймаються!**);
- у листі обов'язково вкажіть ваше **прізвище та ім'я, курс, шифр академічної групи та дисципліну** з приводу якої виникло питання;

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ — 2023–2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023–2024 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. (061) 228-75-50

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>